

İLTİBAS SURETİYLE MARKAYA TECAVÜZ

Trademark Infringement by Confusion

Dr. Öğr. Üyesi Ülgen ASLAN DÜZGÜN¹

Geliş Tarihi: 09.05.2018

Kabul Tarihi: 17.07.2018

ÖZET

Markalar bakımından tecavüzün önlenmesi önem arz etmektedir. Marka hakkına yönelik tecavüzün önlenmesi hakkındaki esaslar, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nda (SMK) düzenlenmiştir. Marka hakkına tecavüz denildiğinde akla, tescilli bir markanın yetkili olmayan kişilerce hukuka aykırı olarak kullanılması gelmelidir. İltibas nedeniyle markaya tecavüz suçunda korunan amaç, tescilli marka ile aynı veya benzer olan mal ve/veya hizmetlerdeki kullanılan işaretlerin, tüketici üzerinde yanlışlığı oluşturması ihtimali karşısında, bir zarar doğmasının engellenmesidir. Çalışmamızda, marka hakkına tecavüz konusu 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında incelenecektir.

Ekonomik gelişmeler bakımından marka bilinci oluşturanın önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Güçlü ekonomilerde markanın değeri arttıkça benzer ticari markalar ticari arenaya girmekte bu da işletme sahiplerine ve tüketicilere aynı şekilde zarar veren karışıklıkların artmasına sebep olmaktadır. Türkiye'de marka hakkına tecavüz olarak değerlendirilebilecek haller SMK'da düzenlenmiştir.

Tecavüz kavramı, yetkili olmayan bir kimsenin başkasının hakkına el uzatması anlamına gelmektedir. Marka hakkına yönelik tecavüz olarak adlandırılacak eylemler, SMK'nın Marka Hakkına Tecavüz başlıklı 6. kısmının 29. maddesinde düzenlenmiştir. Dolayısıyla, SMK'nın 29. maddesindeki koşulların mevcut olması halinde, marka hakkına tecavüz gerçekleşmiş olmaktadır. 29. maddenin (a) bendine göre, marka sahibinin izni olmaksızın, markayı 7. maddede belirtilen biçimlerde kullanmak tecavüz sayılacaktır. Dolayısıyla 7. maddede geçen haller gerçekleştiğinde markaya karşı tecavüz meydana gelmiş olacaktır.

Çalışmamızda son olarak marka hakkı tecavüze uğrayan hak sahibinin, ileri sürebileceği hukuki talepler ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Marka Hukuku, İltibas, Fikri Mülkiyet Kanunu, Karışıklık Yoluyla Marka İhlali.

ABSTRACT

It is important to prevent rape in terms of trademarks used to distinguish between goods and services. Principles on the prevention of trademark infringement have been laid down in the Industrial Property Law No. 6769 (SMK). When trademark infringement is called, a trademark registered should be used illegally against unauthorized persons. The intention is to prevent harm from occurring in the face of the possibility that the marks used in the goods and / or services that are the same or similar to the registered trademark may cause the public to be mistaken. The issue of trademark infringement will be examined with the Industrial Property Law No. 6769.

Trademark/branding becomes more important everyday especially during the prosperous economic developments. As trademark's value increases in a solid economy, analogous trademarks enter the arena of commercial. This in turn results in increase in confusion which ultimately damages firm owners and consumers in the same manner. Breaching acts against trademark rights are regulated by the Industrial Property Law No. 6769.

In the same legislative body, using the trademark in the manner specified in item 7 will be considered trademark infringement. Therefore when conditions set in the article 7 exist, then breaching against trademark can be thought to become a fact.

Finally, in our article, the legal claims that the rights holder of the trademark right may propose will be dealt with.

Keywords: Trademark law, Confusion, Intellectual property law, Violation of Trademark right Through Confusion

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Polis Akademisi Başkanlığı, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Öğretim Üyesi, Ankara, (ulgenaslan@gmail.com).

GİRİŞ VE KONUNUN TAKDİMİ

Marka, bir işletmeye ait ürünlerin başka işletmelere ait ürünlerden farkını ortaya koyan ve bu iki işletme arasındaki ürün ayrımını muhataplarına arz eden işaretlerin tamamıdır. Markaya ilişkin esaslar, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK)'da düzenlenmiştir². Daha öncesinde markalarla ilgili düzenlemeler, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de (MarkKHK)³ düzenlenmişti. Yeni SMK'nın 4. maddesi hükmüne göre marka, bir teşebbüsün mallarının veya hizmetlerinin diğer teşebbüslerin mallarından veya hizmetlerinden ayırt edilmesini sağlaması ve marka sahibine sağlanan korumanın konusunun açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayabilecek şekilde sicilde gösterilebilir olması şartıyla kişi adları dâhil sözcükler, şekiller, renkler, harfler, sayılar, sesler ve malların veya ambalajlarının biçimi olmak üzere her tür işaretten oluşabilmektedir. Buna göre, Kanunda, ses, hologram, pozisyon ve hareket markaları gibi geleneksel olmayan işaretlerin de marka olabileceği kabul edilmiştir.

Marka hakkı mutlak bir haktır. Bu mutlak hak, sahibine izni olmadan markanın kullanılmasını önleme yetkisi veren aynî etkileri olan bir haktır⁴. Marka hakkı olumsuz yasaklama yetkileri ile olumlu kullanma haklarından oluşur⁵. Bunun sonucunda, tescilli markanın, sahibine markayı kullanma konusunda münhasır (tekelci) bir hak tanınmaktadır⁶. Böylece, izinsiz olarak bu hakkı kullananlara marka hakkı sahibi engel olabilir (SMK m. 7/2; mülga MarkKHK m. 9). Olumlu kullanma hakkı olarak da, marka hakkı sahibi bu hakkını kendisi kullanabilir veya lisans sözleşmeleri ile üçüncü kişilere devredebilir⁷.

Marka, SMK'da özellikleri belirtilen tek bir işaretten (tek bir sözcük, harf veya şekil) oluşabileceği gibi (Chanel, Vakko gibi), kelimeler, harfler, rakamlar, resimler, iki veya üç boyutlu şekiller veya bunların birbirleriyle yahut renklerle

² 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK), 10 Ocak 2017 tarih ve 29944 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

³ 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (MarkKHK), RG. 27/06/1995, S. 22326).

⁴ TEKİNALP, Ünal: Fikrî Mülkiyet Hukuku, 4. Bası, Arıkan Yayınları, İstanbul 2005, (Fikrî Mülkiyet 2005), s. 21; TEKİNALP, Ünal: Fikri Mülkiyet Hukuku, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş Beşinci Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012, (2012), s. 24.

⁵ TEKİNALP, (Fikrî Mülkiyet), s. 358; TEKİNALP, (2012), s. 388.

⁶ ARKAN, Sabih: Ticarî İşletme Hukuku, BTHAE Yayınları, 23. Basıdan Tıpkı Basım, Ankara 2017, (Ticarî İşletme 2017), s. 307, 308; Sabih ARKAN, Ticarî İşletme Hukuku, BTHAE Yayınları, 15. Baskı, Ankara 2011, (Ticarî İşletme 2011). s. 287; ÇAMLIBEL TAYLAN, Esin: Marka Hakkının Kullanımıyla Paralel İthalatın Önlenmesi, Seçkin Yayınları, Ankara 2001, s. 51, dn. 128; AYHAN, Rıza / ÇAĞLAR Hayrettin, Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar, 10. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2017, s. 353; BOZER, Ali / GÖLE, Celal, Ticari İşletme Hukuku, BTHAE Yayınları, 4. Bası, Ankara 2017, s. 248.

⁷ PHILLIPS, Jeremy: Trade Mark Law, Oxford University Press, 2003, s. 45; BOZER / GÖLE, S. 252.

olan kombinasyonlarından da (3M, Audi'nin A4 veya A6'sı, Mercedes'in SL'si, Pegasus markasının uçan at şekli gibi) oluşabilir (karma marka)⁸. Ayrıca ürün veya paketin şekli de marka olarak tescil edilebilir. Bütün bu durumlar, bir ürünün diğerinden ayırt edilebilmesini sağlamak, başka bir ifadeyle o ürünlerin veya hizmetlerin belirli bir işletmenin altında üretildiğinin garanti edilmesini sağlamalıdır⁹.

SMK ile sağlanan marka koruması tescil yoluyla elde edilir (SMK m. 7/1). Marka tescilinden doğan haklar münhasıran marka sahibine aittir. Marka sahibi, markasının başkaları tarafından kullanılmasını engelleyebilir (SMK m. 7/2). Marka sahibinin bu münhasır hakkı, markanın kullanımına izin verme ve yasaklama yetkilerini içermektedir¹⁰.

Marka sahibi markasının izinsiz kullanımı durumunda, aşağıda belirtilen fiillerin önlenmesini herkese karşı talep edebilir (SMK m. 7/2):

a) Markanın tescil kapsamına giren aynı mal veya hizmetlerle ilgili olarak, tescilli marka ile aynı olan herhangi bir işaretin kullanılması,

b) Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal veya hizmetlerle aynı veya benzer mal veya hizmetleri kapsayan ve bu nedenle halk tarafından işaret ile tescilli markanın ilişkilendirilmesini de içerecek şekilde, karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması,

c) Aynı, benzer veya farklı mal veya hizmetlerde olmasına bakılmaksızın, tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve Türkiye'de ulaştığı tanınırlık düzeyi nedeniyle markanın itibarından haksız bir yarar elde edecek veya itibarına zarar verecek veya ayırt edici karakterini zedeleyecek nitelikteki herhangi bir işaretin haklı bir sebep olmaksızın kullanılması.

Aşağıda belirtilen durumlarda izinsiz bir kullanım söz konusu ise, ikinci fıkra hükmü uyarınca bunlar yasaklanabilir (SMK m. 7/3) .

a) İşaretin, mal veya ambalajı üzerine konulması,

b) İşareti taşıyan malın piyasaya sürülmesi veya bu amaçla stoklanması, teslim edilebileceğinin teklif edilmesi veya o işaret altında hizmetlerin sunulması veya sağlanması,

c) İşareti taşıyan malın gümrük bölgesine girmesi, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması,

⁸ KAYA, Arslan: Marka Hukuku, Arıkan Yayınları, İstanbul 2006, s.17.

⁹ STOTHERS, Christopher: Parallel Trade in Europe Intellectual Property, Competition and Regulatory Law, Oxford 2007, s. 33; TAYLOR, Lauren A., " A New Deference Standard: The Rebuttable Presumption of Validity for USPTO Trademark Likelihood-of-Confusion Determinations", Iowa Law Review, 2017, Vol. 103:367, s.372. Directive 89/104 [1989] OJ L40/1; Reg 40/94 [1994] OJ L11/1.

¹⁰ KARASU, Rauf / SULUK, Cahit / NAL, Temel: Fikri Mülkiyet Hukuku, Ankara 2017, s.212.

- ç) İşaretin, teşebbüsün iş evrakı ve reklamlarında kullanılması,
d) İşareti kullanan kişinin, işaretin kullanımına ilişkin hakkı veya meşru bir bağlantısı olmaması koşuluyla, işaretin aynı veya benzerinin internet ortamında ticari etki yaratacak biçimde, alan adı, yönlendirici kod, anahtar sözcük ya da benzeri biçimlerde kullanılması,
e) İşaretin ticaret unvanı ya da işletme adı olarak kullanılması.
f) İşaretin hukuka uygun olmayan şekilde karşılaştırmalı reklamlarda kullanılması.

AB Marka Tüzüğü'nün 9. maddesi ve Alman Marka Kanunu'nun 14. maddesine paralel olarak düzenlenen SMK'nın 7. maddesinin 3. fıkrasındaki bu haller sınırlayıcı değildir. Örnek niteliğindedir¹¹, çoğaltılabilir¹². Anılan bu madde hükmü, (e) ve (f) bentleri dışında mülga MarkKHK 9/2'de benzer şekilde düzenlenmişti. Söz konusu maddenin (e) ve (f) bentlerindeki örnekler SMK ile getirilmiştir.

Marka hakkı sahibi, kendi rızası olmadan *tescilli* markasının aynısının veya karıştırılmaya (iltibasa) yer verecek derecede benzerinin, üçüncü kişiler tarafından, bunların mallarının veya paketlerinin üzerine konularak ithalat veya ihracata konu edilmelerine engel olabilir.

Markanın tescil edildiği mal ve hizmetlerle sınırlı olarak korunacağına ilişkin açıkladığımız bu ilkenin istisnası *tanınmış markalardır*¹³. Tescil edilmiş veya tescil için başvurusu yapılmış tanınmış marka sahibinin itirazı ile, farklı mal ve hizmetlerde kullanılacak bile olsa, sonraki markanın tescil başvurusu reddedilecektir (SMK M.6/5; mülga MarkKHK m. 8/IV). Getirilen bu koruma sayesinde, bir işletmenin büyük emek ve masraflarla yarattığı tanınmış markasından bir başka kişinin karşılığını ödemedi ve emek harcamadan faydalanmasının önüne geçilmiştir¹⁴.

Buna ek olarak, tanınmış markanın sahibi de bu markasının bütün izinsiz kullanımlarını engelleyebilir. Çünkü, tanınmış markanın marka hakkı sahibinin izni olmadan kullanılması, tanınmış markanın ayırt edici karakterine ve şöhretine zarar verir.

¹¹ SMK madde gerekçeleri (7. m/ikinci paragraf): "Maddenin ikinci fıkrasında marka tescilinden doğan hakkın kapsamı belirtilmiş, üçüncü fıkrada ise marka sahibinin izni olmadan üçüncü kişilerin markayı kullanmalarının yasaklanabileceği haller örnekseme yoluyla sayılmıştır" (Bkz. Madde Gerekçesi, TBMM Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 1, Sıra Sayı 341).

¹² KARASU/SULUK/NAL, s. 213.

¹³ Toplumda tanınmış ve belirli bir itibara sahip bu markalar, haksız yararlanmalara, markanın itibarına zarar verebilecek veya markanın ayırt ediciliğini zedeleyici davranışlara karşı korunurlar (mülga MarkKHK m.9/1,c; 8/IV; 42/1,b; 61/a; SMK m. 7/2,b; m. 6/5; m. 29/1,a).

¹⁴ DİRİKKAN, Hanife: Tanınmış Markanın Korunması, Ankara 2003, s. 3, 69,70; ARKAN, Sabih: Marka Hukuku C.I, Ankara 1997, (Marka I), s. 104.

I. MARKA HAKKINA TECAVÜZ OLARAK NİTELENDİRİLEN HALLER

Tecavüz kavramı, yetkili olmayan bir kimsenin başkasının hakkına el uzatması anlamına gelmektedir¹⁵. Marka hakkına yönelik tecavüz olarak adlandırılacak eylemler, SMK'nın Marka Hakkına Tecavüz başlıklı 6. kısmının 29. maddesinde düzenlenmiştir. Dolayısıyla, SMK'nın 29. maddesindeki koşulların mevcut olması halinde, marka hakkına tecavüz gerçekleşir, (a) bendi hükmüne göre de, marka sahibinin izni olmaksızın, markayı 7. maddede belirtilen biçimlerde kullanmak tecavüz sayılacaktır.

SMK'nın 7. maddesine¹⁶ baktığımızda ise 2. fıkrada, marka tescilinden doğan hakların münhasıran marka sahibine ait olduğunu ve marka sahibinin, izinsiz olarak yapılması hâlinde, aşağıda belirtilen fiillerin önlenmesini talep etme hakkına sahip olduğunu görmekteyiz. Dolayısıyla, 7. maddede yer alan hallerin ihlal edilmesi ile marka hakkına tecavüz gerçekleşmiş olur. Buna göre, a) Tescilli marka ile aynı olan herhangi bir işaretin, tescil kapsamına giren mal veya hizmetlerde kullanılması. b) Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal veya hizmetlerle aynı ya da benzer mal ve hizmetleri kapsayan, bu nedenle de halk tarafından tescilli marka ile ilişkilendirilme ihtimali de dahil karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması. c) Aynı, benzer veya farklı mal ya da hizmetlerde olmasına bakılmaksızın, tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve Türkiye'de ulaştığı tanınırlık düzeyi nedeniyle markanın itibarından haksız bir yarar elde edecek veya itibarına zarar verecek, ayırt edici karakterini zedeleyecek nitelikteki herhangi bir işaretin haklı bir sebep olmaksızın kullanılması marka hakkına tecavüz olarak nitelendirilecektir.

SMK'dan önce marka hakkına yönelik tecavüz olarak adlandırılacak eylemler mülga MarkKHK'nin 61. maddesinde belirtilmişti. Bu madde hükmü, aynı metnin 9. maddesine atf yapılarak marka hakkına yapılan tecavüzü 9. maddede yer alan hallerin ihlal edilmesi sonucuna bağlamıştır. Dolayısıyla, MarkKHK'nin 9. maddesindeki¹⁷ koşulların mevcut olması halinde marka hakkına tecavüz gerçekleşmiş olmaktadır. MarkKHK'nin 9. maddesinde yazan hallere bakacak olursak; genel olarak, markanın tescil kapsamına giren aynı mal ve/veya hizmetlerle ilgili olarak, tescilli marka ile aynı olan herhangi bir işaretin kullanılması, tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal ve/veya hizmetlerin aynı veya benzeri mal ve/veya hizmetleri kapsayan ve bu nedenle halk tarafından, işaret ile tescilli marka arasında ilişkilendirilme ihtimali de dâhil, karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması, tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın

¹⁵ <http://www.tdk.gov.tr.>, 23.01.2017.

¹⁶ Aynı yönde bkz. Avrupa Birliğinin 89/104 sayılı Marka Direktifi, m. 5.1.b.

¹⁷ Aynı yönde bkz. Avrupa Birliğinin 89/104 sayılı Marka Direktifi, m. 5.1.b.

kapsamına giren mal ve/veya hizmetlerle benzer olmayan, ancak Türkiye’de ulaştığı tanınmışlık düzeyi nedeniyle tescilli markanın itibarından dolayı haksız bir yarar elde edecek veya tescilli markanın itibarına zarar verecek veya tescilli markanın ayırt edici karakterini zedeleyecek nitelikteki herhangi bir işaretin kullanılması şeklinde düzenlendiğini anlamaktayız.

Görüldüğü üzere marka hakkına tecavüze ilişkin SMK’daki düzenleme eski MarkKHK ile hemen hemen aynıdır. SMK’nın 7. maddesinin ikinci fıkrasında, marka tescilinden doğan hakların münhasıran marka sahibine ait olduğu ve marka sahibinin, izinsiz olarak yapılması hâlinde, aşağıda belirtilen fiillerin önlenmesini talep etme hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Söz konusu maddede MarkKHK’dan farklı olarak, “*izinsiz olarak yapılması hâlinde*”, ibaresi eklenmiştir. Bu ibare ile madde metnindeki ifadenin daha açık hale geldiğini görmekteyiz.

Tescilli bir markayla arasında çok az benzerlik olan başka bir markanın kullanılması, alıcıların bu markaları taşıyan malları menşei itibariyle karıştırmalarına neden olmayabilir. Ancak, kullanılan bu markanın tescilli markayı akla getirmesi ve onun piyasadaki konumuna, orijinalliğine zarar vermesi, tescilli markaya bağlanan ‘goodwill’in yeni markaya aktarılması suretiyle tescilli markanın imajının sulandırılmasını sağlayabilir¹⁸.

Karıştırılma ‘*halk yönünden*’ olmalıdır, yani tescilli marka ile tescilsiz olarak kullanılan işareti halkın karıştırması ihtimali bulunmalıdır¹⁹. Halk tarafından karıştırılma ihtimali, çok genel olarak ifade edecek olursak, ortalama tüketicilerin her iki işaret arasında bağlantı kurmasıdır²⁰. Aksi hâlde ilgililerin veya işin uzmanlarının ya da dikkatli kişilerin, tescilli marka ile kullanılan işareti birbirine karıştırmamaları yahut karıştırmayacak olmaları, söz konusu tecavüz eylemini ortadan kaldırmaz²¹. *Halk* kavramı her somut olayda, o olayın özelliklerine göre belirlenmelidir. Somut olaydaki mal veya hizmetin çeşidine göre, ortalama seviyedeki tüketici kitlesinin halk kavramını oluşturması

¹⁸ ARKAN, Sabih: “İşaret ile Marka Arasında Bağlantı İhtimali ve İltibas Tehlikesi”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 1999, C.XX, S.2, s. 8, (İltibas); CHON, Margaret: “Trademark Goodwill As A Public Good: Brands And Innovations Incorporate Social Responsibility”, 21st Annual Business Law Fall Forum Innovating Corporate Social Responsibility: From The Local To The Global, Lewis & Clark Law Review, 2017, Vol. 21:2, s. 283.

¹⁹ David KITCHIN, LLEWELYN David, MELLOR James, MEADE Richard, MOODY-STUART Thomas, D. KEELING, JACOB Robin: Kerly’s Law of Trade Marks and Trade Names, 14th ed, London 2005. s. 248, (prgf. 9-043, 9-044). Bkz. Sabel v Puma kararı, [1997] ECR. I-6191; [1998] RPC. 199, prgf. 26.

²⁰ ARSEVEN, Haydar, Nazari ve Tatbiki Alamefi Farika Hukuku, İstanbul 1951, s. 151, 152; BAHADIR, Zeynep, Markaların Hükümsüzlüğü ve İptali, Turhan Kitabevi, Ankara 2018, s. 87; Bkz. YASAMAN, Hamdi, Marka Hukuku İle İlgili Makaleler - Hukuki Mütalaalar - Birlikçi Raporları IV, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012, s. 623.

²¹ TEKİNALP, (2012), s. 437.

mümkün olduğu gibi, bazen de bilinçli tüketici kitlesinin halk kavramını oluşturması mümkün olabilir²². Başka bir ifadeyle *halk*, Dünyada veya herhangi bir ülkede yaşayanların hepsi değil, o markanın üzerine konularak sunulduğu piyasada aynı veya benzeri mal veya hizmetleri talep eden “*alelade üçüncü kişiler (müşteriler) dir*”²³.

SMK'nın iltibas ile ilgili hükmüne baktığımızda da karşımıza aynı/benzer işaret ya da mal ve hizmet çıkmaktadır. Dolayısıyla, iki marka arasında oluşacak karıştırma ihtimalinde işaret, mal ve hizmet üçlüsünün birbirinin aynısı ya da benzeri olup olmadığına bakılmalıdır. Bu üçlünün aynı olması halinde zaten karıştırılma ihtimali hakkında tereddüde yer verilmemelidir. Benzer olduğu durumda ise, bu benzerliğin karıştırılma ihtimaline sebep olup olmadığına bakılmalıdır. Benzerlikte esas olan *karıştırılma ihtimalidir*. İşaret ile tescilli marka arasında, klasik ölçülere göre *benzerlik* olmasa bile ikisi arasında *bağlantı olduğu ihtimali* (ilişkilendirme ihtimali) varsa bu da *karıştırılmaya* dâhildir ve dolayısıyla benzerlik söz konusudur²⁴. Markada, genel görünüm estetik, grafik, renk, kompozisyon, boyut ve biçim bakımından iltibas yani aldatici benzerlik varsa tecavüz var sayılmalıdır²⁵. SMK'nin 7. maddesinde; ‘işaret ile tescilli marka arasında ilişkilendirilme (bağlantı) ihtimali de dâhil, karıştırılma ihtimali’ denilerek, ‘*ilişkilendirilme ihtimali*’nin bir anlamda *karıştırılmanın* bir şekli olduğuna işaret edilmiştir²⁶.

Markanın marka sahibine sağladığı haklar tescil ile doğar. Marka hakkına tecavüz denildiğinde akla tescilli bir markanın yetkili olmayan kişilerce hukuku aykırı olarak kullanılması gelmelidir. Tescilin önemi SMK'nin 7/1. maddesinde düzenlenmiştir. İlgili maddede marka için gerçekleştirilecek korumanın tescil ile sağlanacağı düzenlenmiştir. Tescil edilmiş markaya ait koruma ise tescilin, yayın tarihi itibarıyla hüküm ifade edecektir.

Ancak burada bir istisnadan bahsetmek gerekir. Tescilli olmasa da tanınmış olan markalar, marka olmaktan kaynaklı haklardan yararlanabilecektir. Bu koruma sınırlı bir koruma olacaktır. Kaldı ki, tescil edilmeseler de hak sahibi olan kişiye mutlak ve nispi nedenler ile itiraz hakkı veren işaretler vardır. Bu da yine tescil olmaksızın markanın sınırlı olarak korunacağı bir seçenektir²⁷.

²² BAHADIR, s. 87.

²³ KARAN / KILIÇ, s. 199, 200.

²⁴ TEKİNALP, (2012), s. 442.

²⁵ DÖNMEZ, İrfan: En Son İçtihatlarla, Açıklamalı Markalar ve Haksız Rekabet Davaları, Ankara 1987, s. 85.

²⁶ TEKİNALP, (2012), s. 440.

²⁷ Markalar bakımından tescil şartının istisnaları hakkında bkz. ASLAN DÜZGÜN, Ülgen: Marka Hakkının Tükenmesi ve Paralel İthalat, Yetkin Yayınları, Ankara 2010, s. 24, 34 vd.

1. İLTİBAS SURETİYLE MARKA HAKKINA TECAVÜZ

Marka hakkına tecavüz durumunda bizim ele alacağımız konu; iltibas suretiyle marka hakkına tecavüz hali olacaktır. İltibas kelime anlamı olarak; birbirine çok benzeyen iki şeyin karıştırılması şeklinde ifade edilir²⁸. Bu anlamıyla da örtüştüğü gibi, doktrinde bu duruma marka hukukunda *karıştırılma ihtimali* de denilir²⁹. Ancak şu hususa dikkat çekmek gerekir, karıştırılma ve iltibas kavramları tam anlamıyla birbirini karşılamamaktadır. İltibasta, kişi mal ve hizmeti piyasaya süren süjenin birbirinden farklı olmadığı şeklinde bir yanılgıya kapılmaktadır. Karıştırılma ihtimalinde ise, iki marka arasında olduğu düşünülen basit bir benzerlik bile dikkate alınabilir³⁰. Dolayısıyla burada iki marka arasında kurulan her türlü ilgi markalar arasında karıştırılma ihtimaline sebep olabilecektir.

Aslında, iltibas suretiyle markaya tecavüz suçunu düzenleyen SMK'nın 30. maddesi hükmünde iltibasın tanımına yer verilmemiştir. SMK'dan önce yürürlükte bulunan MarkKHK'nin 61/A hükmünde de iltibasın tanımına yer verilmemiştir. İltibasın söz konusu olabilmesi için tescili yapılacak olan markanın daha önce tescili yapılmış veya tescil başvurusu kabul edilmiş bir marka ile benzerlik taşıması gerekir. Bu benzerliğin varlığı iki markanın özelliklerinin karşılıklı olarak incelenmesi suretiyle ortaya çıkarılabilir. Karşılaştırmalı (mukayeseli) değerlendirmede markanın bütün olarak bıraktığı izlenim dikkate alınır³¹. Burada dikkat edilecek husus, karşılaştırma yaparken iki marka ile ilgili esaslı noktaların dikkate alınması ve her iki markadaki benzerliğin ilgili kişiyi yanıltmak amacıyla konulup konulmadığının yansız bir şekilde belirlenmesidir. Bu halde, işaret ile marka arasında halk tarafından ilişkilendirilme ihtimalinin bulunması bile yeterli sayılmıştır³². Halk tarafından karıştırılma ihtimalindeki ölçü ise, işin ilgilisi veya uzmanı değil, tüketici olan halkın olduğu göz önünde tutulacaktır³³. Yargıtay 7. CD. konu ile ilgili bir kararında, tescilli "Altınyıldız" markasının "Yumateks" markası adıyla kullanılması suretiyle haksız rekabet oluşturulduğuna dayanarak açılan davada, kovuşturmayaya yer olmadığı kararı

²⁸ <http://www.tdk.gov.tr>.

²⁹ KESKİN, Serap: Fikri (Düşünsel) Mülkiyet Haklarında Patent ve Markanın Ceza Normları ile Korunması, Seçkin Yayınları, Ankara, 2003, s. 134.

³⁰ TEKİNALP, (2012), s. 438; KITCHIN, LLEWELYN, MELLOR, MEADE, MOODY-STUART, D. KEELING, JACOB, s. 249. Bkz. Sabel v Puma [1997] ECR. I-6191; [1998] RPC. 199, prgf. 26. Öğretide bu kavram karışıklığının giderilmesi için, "iktibas veya iltibas" kavramları yerine "aynen veya karışıklığa yol açacak şekilde benzerinin kullanılması" kavramlarının kullanılması tavsiye edilmektedir (ÇAĞLAR Hayrettin, Marka Hukuku Temel Esaslar, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015, s. 152).

³¹ KAYA, s. 137.

³² ÇAĞLAR, s. 110; KITCHIN, LLEWELYN, MELLOR, MEADE, MOODY-STUART, D. KEELING, JACOB, s. 249.

³³ NOYAN, Erdal: Marka Hukuku, Adalet yayınları, Ankara 2009, s. 103.

hakkında bir önceki marka ile kumaş yapısı ve zemindeki şekle benzer yapılan yeni markanın orta düzeyde algılama yeteneğine sahip bir kişi tarafından ilk bakışta itibas yaratacağının anlaşılabilirliğini gözeterek bozma kararı vermiştir³⁴. Konuyla ilgili olarak Yargıtay'ın bir başka kararında da katılan adına tescilli marka "PUMA", yazı ve şekil markası olup, sanığın işyerinde ele geçirilen suça konu yedi çift spor ayakkabının üzerinde ilk bakışta görünür bir şekilde yazılı FRUMAN ibaresinin, ürünleri ayırt edici nitelikte olduğu, bu nedenle itibasa sebebiyet vermediği ve ortalama düzeydeki tüketiciler üzerinde yanıltıcı bulunmadığından, marka hakkına tecavüz suçunun oluşmadığı gözetilerek, sanığın beraatine hükmedilmesi gerekirken cezalandırılmasına karar verilmesi üzerine söz konusu kararın bozulmasına karar vermiştir³⁵.

İltibasla ilgili olarak SMK'nın 6/1. maddesinde (mülga MarkKHK m. 8/1/b)³⁶ nispi ret nedenleri³⁷ ele alınmıştır. Yine burada da birbiriyle karıştırılacak konumda olan markaların varlığı halinde, sonradan tescil talebinde bulunan markanın önceki marka sahibi tarafından itiraza konu edilerek tescil edilmesinin önüne geçilebileceği düzenlenmiştir. Aynı zamanda markaların benzer ihtiyaçlara sahip olan kitlelere hitap edip etmediği de söz konusu benzerliğin ortaya çıkarılmasında etkili olacaktır.

Markanın bütünü itibariyle bıraktığı etki esas olduğundan, parçalara bölünerek inceleme yapılması ve özellikle markaların tek başına ayırım gücü bulunmayan tasviri işaretlerden oluşan kısımlarının aynı veya benzer olup olmadıkları üzerinde durulmasına da gerek yoktur³⁸. Benzerliğin mevcudiyetini tespit için iki marka yan yana konulmak suretiyle markaların bütün olarak görünüşlerinin dikkate alınması uygundur³⁹. Yargıtay, konu ile ilgili bir kararında,

³⁴ Yargıtay 7. CD., 02.07.2013, ve 2013/8680 E., 2013/17298 K., (Yargıtay Kararları, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)'tan alınmıştır. Yargıtay karar künyesi ile sorgulama yapılarak ilgili kararlara ulaşılabilir).

³⁵ Yargıtay 19. CD., 05.11.2014, ve 2013/5869 E., 2014/20711 K., (Bkz. UYAP).

³⁶ Aynı yönde bkz. Avrupa Birliğinin 89/104 sayılı Marka Direktifi, m. 4.1.b.

³⁷ Nispi Ret Nedenleri; Herhangi bir işaret üzerinde başka bir kişinin hakkının bulunmasından dolayı bu işaretin marka olarak tesciline engel olan hallerdir. Nispi ret nedenleri, mutlak ret nedenlerinden ayrı olarak işaretin kendisinden değil, üçüncü bir kişinin bu işaret üzerinde herhangi bir hakka sahip olmasından doğar. Bkz., Necati Meran, Marka Hakları ve Korunması, 4. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2015, s. 182-313. SMK'nın "marka tescilinde nispi ret nedenleri" başlıklı 6. maddesinde belirtilen nedenlerle tescil talebinin reddedilebilmesi için daha önce tescil edilmiş veya tescil için başvuruda bulunmuş bir markanın sahibi tarafından itiraz edilmesi gerekir. Zira bu nedenlerin varlığı durumunda marka başvurusu resen reddedilemez. Ayrıntılı bilgi için bkz. ARKAN, (Ticarî İşletme 2017), s. 297-302; AYHAN / ÇAĞLAR, s. 347-349; BOZER / GÖLE, S. 230-233; BAHADIR, s. 84; ÇAĞLAR, Hayrettin / YILDIZ, Burçak / İMİROĞLU, Dilek, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa Göre Marka Vekilliği Sınavına Hazırlık, Adalet Yayınları, Ankara, Ekim 2017, s. 51 vd.

³⁸ ARKAN, (Marka I), 99.

³⁹ NOYAN, s. 102.

Sanık B adına tescilli bulunan “ŞİTALL” adlı markanın, sanığın ürünlerinin bulunduğu ambalajlara tescil belgesindeki şekliyle değil de katılana ait “stahl” markasına benzeyecek şekilde “şital” şeklinde ve aynı renklerle yazılarak kullanılması durumunu marka hakkına tecavüz suçunun oluşturduğu gerekçesiyle, beraate ilişkin hükmün bozulmasına karar vermiştir⁴⁰.

İltibası ortaya çıkarırken dikkat edilecek bir diğer husus, iltibas üzerinde normal, orta zekâ seviyesindeki, makul bir kimsenin⁴¹ bu yargıya varabilmesidir. Bu nedenle işin uzmanı ya da çok dikkatli bir kişinin, işaret ile markayı karıştırmamasının, eylemin tipe uygunluğunun tespitini ölçmede bir anlamı yoktur⁴². Bu konuda öğretilerde karıştırılmanın *halk yönünden* olması gerektiği ifade edilmektedir. Buna göre MarkKHK’da ve SMK’da⁴³ *halk* kelimesinin kullanılması, karıştırılma ihtimalinin tayin ve tespitinde kimin esas alınacağını göstermektedir. Başka bir ifade ile somut olaya kimin gözü ile bakılacağı MarkKHK’da ve SMK’da ifade edilmiştir⁴⁴. Halk terimini belirlerken, malın veya hizmetin niteliği ve hedef aldığı halk veya müşteri kitlesi göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin lüks ve pahalı ürünlerin hitap ettiği halk kesimi farklıdır. Bazı mal ve hizmetler ise hemen hemen bütün halk kesimine hitap ederler. Örnek olarak gıda, temizlik ve içecek maddeleri gibi⁴⁵. Yargıtay da vermiş olduğu bir kararında, iltibasın varlığının tespitinde esas olan kriterin, ilgili malın tüketicisi olan halkın gözüyle yapılan değerlendirme olduğunu belirtmiştir⁴⁶.

Burada *tanınmış markalar* için bir ayrıma gitmek gerekir. Tanınmış markalar başkaları tarafından sadece aynı veya benzeri mal/hizmet grupları için değil,

⁴⁰ Yargıtay 7. CD., 26.11.2014, ve 2013/1337 E., 2014/19921 K., (Bkz UYAP).

⁴¹ Yargıtay 7. CD., 02.07.2014 tarihinde verdiği bozma kararında *ortalama düzeydeki tüketiciler* şeklindeki ifadesiyle bu kriteri kullanmıştır: “Sanık evden eve nakliyat işinde çalıştığını, Manisa-Horozköy’de oturduğu için Horoz Evden Eve taşımacılık ismini kullandığını savunmuş olup, şikayet üzerine ele geçen bir adet el afişinde yer alan ibareler iltibasa sebebiyet vermediği ve *ortalama düzeydeki tüketiciler üzerinde* yanıltıcı bulunmadığından marka hakkına tecavüz suçunun oluşmadığı gözetilerek sanığın beraatine hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi”. Yargıtay 7. CD., 02.07.2014 tarih ve 2013/7927 E., 2014/14734 K., (Bkz. UYAP).

⁴² KESKİN, s. 134.

⁴³ SMK m. 7/1,b hükmüne göre, Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal veya hizmetlerle aynı veya benzer mal veya hizmetleri kapsayan ve bu nedenle *halk* tarafından tescilli marka ile ilişkilendirilme ihtimali de dâhil karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması.

⁴⁴ TEKİNALP, (2012), s. 437; ARKAN, (Ticarî İşletme 2017), s. 308. Ayrıca bkz. s. 308, dn., 1; KAYA, s. 239.

⁴⁵ YAŞAMAN, Hamdi, (ALTAY, Sıtkı Anlam/ AYOĞLU, Tolga/ YUSUFOĞLU, Fülürya/ YÜKSEL, Sinan), Marka Hukuku 556 sayılı KHK Şerhi, Cilt I, İstanbul 2004), s. 401.

⁴⁶ Yargıtay 11. HD. 13.11.2003 T. ve 2003/4003 E., 2003/10839 K. Sayılı kararı, (GÜNEŞ,İlhami, Uygulamada Fikri Mülkiyet Hakları ve Haksız Rekabet Davaları, Seçkin Yayınları, Ankara 2009, (2009) s.73, 74).

tamamen farklı mal/hizmetler için de kullanılamaz ve bu markalar, iltibas tehlikesinin yanı sıra itibar ve reklam güçlerine zarar verecek davranışlara karşı da korunur⁴⁷.

Bir marka üzerindeki iltibasın varlığı araştırılırken, markanın genel olarak özelliklerinin dikkate alınması gerekir. Sadece iltibas özelliğini taşıyan unsurların ele alınıp, markayı diğer hususları yönünden irdelememek yanlış bir netice elde etmeye mahal verebilir. Almanya Federal Mahkemesi'ne göre, markalar arasındaki karıştırılma tehlikesinin saptanmasında her iki işaretin bıraktığı genel etkiye bakılmalıdır⁴⁸.

Değnilmesi gereken bir diğer husus ise, aralarında iltibas yani karıştırma ihtimali bulunan iki markanın da tescilli olması halidir. Bu durumda daha önce tescil edilmiş marka geçerli sayılacak, daha sonra tescil edilmiş markanın ise terkinin gerekecektir⁴⁹. MarkKHK zamanında, eğer sonradan tescil edilmiş marka için açılmış terkin davasının süresi geçmiş ise, bu takdirde her iki markanın da sahipleri tarafından kullanılabilceği ve birbirlerinin kullanmalarına engel olamayacakları kabul edilmekteydi⁵⁰. Yargıtay 7. CD. konu ile ilgili bir kararında, sanığın tescilli "Horoz" markasını⁵¹, "Horoz Evden Eve Taşımacılık" ibaresi şeklinde iltibas suretiyle izinsiz olarak kullanmasını, ele geçen bir adet el afişinde yer alan ibarelerin iltibasa sebebiyet vermediği ve ortalama düzeydeki tüketiciler üzerinde yanıltıcı etkisi bulunmadığı gerekçesiyle, marka hakkına tecavüz suçunun oluşmadığına hükmetmiştir⁵². Bu bağlamda, 556 sayılı MarkKHK döneminde tescil yolsuz olsa dahi markanın sicilden terkin edilmesine kadar sahibine koruma sağlayacağı ve markaya tecavüz nedeniyle tescilli marka sahibinden herhangi bir talepte bulunulamayacağı kabul edilmişti. SMK'da ise m. 155/1'de bu konu özel olarak düzenlenmiştir. Buna göre, tescilli de olsa marka hakkı sahibinin, kendi hakkından daha önceki rüçhan veya başvuru tarihine sahip hak sahiplerinin açmış olduğu tecavüz davasında, tescilli marka dolayısıyla sahip olduğu hakkını savunma gerekçesi olarak kullanamayacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla SMK'da bu konunun hakkaniyete uygun olarak çözümlendiği görülmektedir⁵³.

⁴⁷ ARKAN, (Marka I), s. 104.

⁴⁸ KESKİN, s. 135; BGH, GRUR 1996-3, s. 198 vd., Sabel v Puma kararı, [1997] ECR. I-6191; [1998] RPC, s. 198 vd.].

⁴⁹ DÖNMEZ, s. 86; TEKİNALP, 2012, s. 436, 437; KARASU / SULUK / NAL, s. 211, 212; KAYA, 236, 237, 260.

⁵⁰ DÖNMEZ, s. 86.

⁵¹ Anılan Yargıtay kararında, markanın hangi mal ve hizmetler için tescilli olduğu belirtilmemiştir.

⁵² Yargıtay 7. CD., 02.07.2014 tarih ve 2013/7927 E., 2014/14734 K., (Bkz. UYAP).

⁵³ ARKAN, (Ticarî İşletme 2017), s. 326.

2. İLTİBAS SURETİYLE MARKAYA TECAVÜZ'ÜN CEZAI SORUMLULUK YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Bir markanın koruma altında olduğu ya da tescil edilmiş bulunduğu, uluslararası bir işaret olan *registered* ibaresi ile belirlenir⁵⁴. Marka hakkına tecavüz sayılan fiiller, SMK'nın 29 ve 30. maddesinde dört bent halinde düzenlenmiştir. Bunlara uyulmadığı takdirde marka hakkına tecavüz gerçekleşmiş sayılacağından SMK'nın 29 ve 30. maddesine (mülga MarkKHK m. 61) dayanarak gerekli cezai yaptırım uygulanır.

İltibas suretiyle markaya tecavüz suçu, iltibas kelimesinin bir diğer ifadesi olan karıştırılma olarak ele alındığında, *markanın karıştırılması suçu*⁵⁵ olarak da karşımıza çıkar⁵⁶. Markanın karıştırılması suçu, SMK'nın 7. maddesinde (mülga MarkKHK m. 9), *tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal ve/veya hizmetlerin aynı veya benzeri mal ve/veya hizmetleri kapsayan ve bu nedenle halk tarafından, işaret ile tescilli marka arasında ilişkilendirilme ihtimali de dâhil, karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması* şeklinde dile getirilmiştir.

Burada öncesinde tescilli bir markanın mevcudiyeti gerekir. Bunun akabinde o tescilli markanın kapsadığı mal ve hizmet ile benzer olan mal ve hizmetin kullanılacağı bir başka marka arasında halk tarafından karıştırılma ihtimalinin olması gerekmektedir. Markanın karıştırılması suçunun oluşabilmesi için, işaret ile marka arasında *ticari piyasada* karıştırılma *ihtimalinin* olması yeterlidir. Bu anlamda sonucun fiilen doğmuş olması aranmayacaktır. Bahsedilen bu durumda suç bir *tehlike suçuna*⁵⁷ dönüşmektedir⁵⁸. Burada halkın zihniyetinde oluşabilecek bir *ihtimal* dahi suçun oluşmasına ortam hazırlayabilir.

⁵⁴ MERAN, s. 565.

⁵⁵ SMK'nın 29/1,a bendinin 7. maddeye yaptığı atf nedeniyle 7/2,b bendindeki düzenlemede geçen *karıştırılma ihtimali* ibaresi, *markanın karıştırılması suçunu* oluşturmaktadır.

⁵⁶ KESKİN, s.133.

⁵⁷ Tehlike suçları ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. HAFIZOĞULLULARI, Zeki / ÖZEN Muharrem, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara 2016, s. 206, 207, 253, 501; SOYASLAN, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2014, s. 340; ÖZBEK, Veli Özer / KANBUR, Mehmet Nihat / DOĞAN, Koray, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2013, s. 231-235; DEMİRBAŞ, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2014, s. 238, 239; ÖZGENÇ, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2013, s. 208-210; ÖZEN, Mustafa, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2017, s. 249-252.

⁵⁸ KESKİN, s. 136.

Marka hakkına yönelik olarak gerçekleştirilen eylemlerin yaptırım altına alınması TRIPS⁵⁹'in *ceza yargılaması* başlıklı 61. maddesi⁶⁰ ile hükme bağlanmıştır. TRIPS'in 61. maddesi hükmü marka hakkına yönelik olarak gerçekleştirilen kasıtlı eylemlerin dahi ancak "ticari ölçüğe" ulaştığında suç sayılmasını ve ceza yargılamasını tabi tutulmasını gerektirmektedir. Kasten gerçekleştirilmiş olsa da herhangi bir ticari ölçüğe ulaşmayan markaya yönelik tecavüzlerin suç sayılması ve ceza yaptırımı ile karşılanması TRIPS'in 61. maddesinin özüne ve hükmün konuluş amacına (ratio legis) aykırıdır⁶¹.

Sinai Mülkiyet Kanunu'na göre, Tecavüz fiilini oluşturan hareketlerin mutlaka ticari amaçla yapılmış olması gereklidir (SMK m. 29/1,c). Sonuçta, ticari amaçla yapılmayan ancak, marka hakkı sahiplerinin haklarını açıkça ihlal eden fiiller cezazsız kalmaktadır. Bu bağlamda, *ticari amaçla yapılan faaliyetlerin* sınırını amaca uygun olarak tanımlamak gereklidir⁶².

Konuyla ilgili olarak her hal ve durumda markalarla ilgili karıştırılmış olma ihtimali ayrı ayrı ele alınıp karara bağlanacaktır⁶³. SMK'nın 29. maddesinde, marka hakkına tecavüz sayılan fiiller, 30. madde hükmünde ise, marka hakkına tecavüze ilişkin cezai hükümler düzenlenmiştir.

⁵⁹ WIPO, 14 Temmuz 1967 tarihli Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü Sözleşmesi'ne dayanılarak kurulmuştur. Türkiye sözleşmeye 1997 yılında taraf olmuştur. Daha sonra, 1986-1994 yılları arasında gerçekleştirilen Uruguay zirvesi ile, Dünya Ticaret Örgütü'nün Kuruluşuna Dair Sözleşme'ye ek olarak, Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması (TRIPS, Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights- Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması) imzalanmış ve Türkiye, 1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü Anlaşmasını 4067 Sayılı Kanun ile onaylayarak, TRIPS'e de taraf olmuştur. Çalışmamızda, Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması, TRIPS kısaltmasıyla ifade edilecektir. Bu Anlaşma'nın tam metni için bkz. (http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/intel3_e.htm) (1.06.2018).

⁶⁰ TRIPS'in 61. maddesine göre, "*Anlaşmaya taraf olan devletler, en azından, ticari ölçekte bilerek marka sahtekârlığı veya telif hakkı korsanlığı halinde uygulanacak cezai usul ve cezaları hükme bağlayacaktır. Başvurulacak telafi yöntemleri eşdeğer ağırlıktaki suçlara uygulanan ceza düzeyine uygun, yeterince caydırıcı nitelikte olan hapis ve/veya para cezalarını içerecektir. Uygun hallerde, uygulanabilecek telafi yöntemleri, ihlale neden olan malların ve suçun işlenmesinde esas olarak kullanılan malzeme ve aletlere el konmasını, bunlar üzerindeki hakkın kaybedilmesini ve bunların imha edilmesini de içerecektir. Anlaşmaya taraf olan devletler fikri mülkiyet haklarının başka şekillerde ihlal edilmesi halinde ve özellikle bu ihlal suçu kasten ve ticari ölçekte işlendiğinde uygulanacak cezai usuller ve cezaları hükme bağlayabilirler.*" Bkz. BİRTEK, Fatih, 'Marka ve Üretim Korsanlığı Suçu (Markanın İzinsiz Kullanılması) (556 Sayılı KHK 61/A,I)', İpek Yolu Canlanıyor: Türk-Çin Hukuk Zirvesi, 12-14 Haziran 2012 İstanbul, s.495.

⁶¹ BİRTEK, s. 498, 514, 515.

⁶² Serdar ARIKAN, "Tecavüz Davaları ve Talepler", 6769 sayılı Sinai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, (Editör Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK), BTHAE Yayınları, Ankara 2017, (Tecavüz Davaları), s. 148; ÇAĞLAR / YILDIZ / İMİROĞLU, s. 86, 88, 89.

⁶³ KESKİN, s. 136.

Sınai Mülkiyet Kanunun'dan önce, mülga MarkKHK'nin 61/A maddesinde, marka hakkına tecavüz neticesinde öngörülecek ceza yaptırımını düzenlenmişti. Cezaların kanunla konulması gerektiğiyle ilgili, gerek ceza hukuku mevzuatında gerekse Anayasa'daki ilgili düzenlemelerden yola çıkarak, ceza yaptırımını düzenlemiş olan bu kanun hükmünde kararnamenin 61. maddesinde değişiklik yapılarak, "5833 sayılı MarkKHK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"⁶⁴ çıkarılmıştır. Bu kanunun oluşturulmasındaki etkili unsur, cezaların kanuniliği ilkesidir. Ceza hukukunda temel kural suç ve cezaların kanunla düzenlenmesidir. Şüpheli ya da sanığın karşı karşıya kaldığı her ceza ve bu cezayı ortaya çıkaran suç önceden bir kanun ile düzenlenmek zorundadır. Bu ilke gereği bir kimse, kanunda suç ve ceza olarak nitelendirilmeyen hiçbir halden sorumlu tutulamaz. Bu aynı zamanda tipiklik olarak da ifade edilir. Suç teşkil eden haksızlığın temelini kanuni tipin gerçekleştirilmesi oluşturur. Kanun tarafından ifade edilmemiş bir hususun tipik olduğundan bahsedilemez. Dolayısıyla, tipiklik, haksızlığın unsurlarının kanun metninde belirtilmesini ifade eder⁶⁵. Anayasa'nın 38. maddesinde; "kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez" denilmektedir. Dolayısıyla Anayasada da yer alan kanunilik ilkesi, ilgili hükümlerin ve öngörülmüş yaptırımın suçun işlendiği zamanda kanunda belirtilmiş olmasını gerektirmektedir. Bu ilke, önemine binaen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 7. maddesinde de düzenlenmiştir. Bu maddede de, Anayasamızın 38. maddesine benzer bir hüküm söz konusudur. 'Hiç kimse, işlendiği zaman ulusal ve uluslararası hukuka göre suç sayılmayan bir fiil veya ihmalden dolayı mahkûm edilemez' şeklinde ifade edilen 7. maddede de yine suçun işlendiği yer mevzuatında suç olarak düzenlenmiş olması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Marka hakkına tecavüz suçu ile ilgili yaptırım, önceden mülga 556 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile düzenlenmişti. Daha sonra yapılan değişiklik ile birlikte 5833 sayılı "MarkKHK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" yürürlüğe girmiştir. Söz konusu değişiklik suç ve cezanın kanun ile konulacağı ilkesine uygun olup isabetli bir değişiklikti. SMK'da marka hakkına tecavüze ilişkin cezai hükümlerin, 30. maddede düzenlendiğini söylemiştik. Böylece, 556 sayılı KHK'nin SMK ile yürürlükten kaldırılması ile birlikte yukarıda açıkladığımız problemler çözülmüştür.

İltibas halinde suçun oluşabilmesi için *zarar* sonucunun gerçekleşmesi şartı yoktur. Zarar tehlikesinin varlığı suçun oluşması bakımından yeterli

⁶⁴ 5833 sayılı, Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, RG., 28 Ocak 2009, Sayı: 27124.

⁶⁵ KOCA, Mahmut / ÜZÜLMEZ, İlhan: Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2014, s. 96.

olacaktır. Failin cezalandırılabilmesi için, bu fillerin gerçekleştirilebilmesi sonucunda ortaya somut bir tehlikenin çıkmış olması gerekmektedir⁶⁶. Bu bakımdan yukarıda da ifade ettiğimiz üzere, suçun bir tehlike suçu olduğunu söyleyebiliriz⁶⁷. Burada, zarar ile tehlikeyi birbirinden ayırmak gerekir. Birden fazla marka arasında hâlihazırdaki karıştırma ihtimalinde, bu markalar hakkında aynı işletmeye ait olma yönünde oluşacak zan, suçun meydana gelmesi için yeterli olacaktır. Bunun haricinde iltibas sonucu iltibas tehlikesi oluşturan markanın arz edildiği kimseler üzerinde belli bir zararın ortaya çıkması gerekli değildir. Dolayısıyla somut bir tehlike suçunun olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

İltibas nedeniyle markaya tecavüz suçunda korunan hukuki yarar, tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal veya hizmetlerin aynı ya da benzeri mal veya hizmetleri kapsayan, bu nedenle de tüketici tarafından, işaret ile tescilli marka arasında karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılmasının toplumda yanılgı oluşturmaya ihtimali karşısında, tüketicinin mal varlığına yönelik bir zarar doğmadan bunun önüne geçebilmektir. Dolayısıyla, burada korunan hukuki değer, halkın malvarlığının marka üzerindeki yanılgı sebebiyle yanlış bir alışverişe yönlendirilmesinin önlenmesidir. Ayrıca, fikri mülkiyetin konusunu oluşturan fikri ve sınai ürünlerin ortaya çıkması, bir akıl ve düşünce faaliyetinin sonucu olmaktadır. Söz konusu faaliyetlerin en önemli özelliği, yaratıcı ve yenilikçi bir şekilde gerçekleşmeleridir. Bu şekilde ortaya çıkan fikri mülkiyet hakları, sahibine bir takım gayri maddi, tekelci ve ülkesel nitelikte haklar sağlar⁶⁸. Dolayısıyla, akıl ve düşünce faaliyetlerini üretenlerin haklarının da korunması gerekir. Başkasına ait marka hakkına iltibas veya iltibas nedeniyle tecavüz eden kişiye verilecek olan ceza; bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezasıdır (SMK m.30/1). Yargıtay 19. Ceza Dairesi bu hususta vermiş olduğu bir kararında⁶⁹ konuyu; "...somut olayda içinde "Anka" kelimesinin yer aldığı şeklin 28.08.2008 tarihinde müşteki şirket adına tescil edilmiş marka olduğu, yine sadece "Anka" kelimesinin de, 21.05.2013 tarihinden itibaren müşteki şirket adına tescil edilmiş marka olduğu, her iki simgenin "geçici konaklama hizmetleri" sınıfında tescilli olduğu, ancak şüphelinin işletmekte olduğu "Anka Pansiyon" isimli işyerinde "Anka" kelimesini kullandığı ve bu şekilde internette tanıtım yaptığının anlaşılması karşısında şüphelinin eyleminin marka hakkına tecavüz suçunu oluşturacağı cihetle..." şeklinde değerlendirmiştir.

⁶⁶ YİĞİT, Nuri: "Genel Tehlike Yaratan Suçlar", www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/156.doc, s. 1, (Erişim, 02.04.2018).

⁶⁷ KESKİN, s. 136.

⁶⁸ AYİTER, Nuşin: "İhtira Hukuku", AÜHF Yayınları, Ankara 1968, s. 1, 2.

⁶⁹ Yargıtay 19. CD., E. 2016/5917, K. 2017/3660 sayılı kararı. Aynı yönde bkz. Yargıtay 19. CD., E. 2016/5892, K. 2017/3662; Yargıtay 19. CD., E. 2016/3296, K. 2017/3663. (Bkz UYAP).

SMK m. 30/5 uyarınca, anılan maddede yer alan suçlardan dolayı cezaya hükmedebilmek için markanın Türkiye’de tescilli olması şarttır (5833 sayılı kanunla değişik MarkKHK 61/A-V). Ancak, Paris Konvansiyonu anlamında tanınmış markanın Türkiye’de tescilli olması gerekmediğinden, tescilsiz (tanınmış) markayı haksız olarak kullanan kişinin ceza alması söz konusu olamayacaktır⁷⁰.

SMK m. 30/6. maddesinde bu suçun soruşturulması ve kovuşturulmasının şikâyete bağlandığı belirtilmiştir (MarkKHK’nin 61/A-VI) . Normalde bir suçun resen kovuşturulması kuraldır. Ancak bazı suçlar ki, bu suçlar kanunda ayrı ayrı belirtilmiştir, şikâyete dayanarak kovuşturulacaktır. Bir suç hakkında ilgili kanunda şikayetle ilgili bir düzenleme yoksa o suçun resen takibi gereken suç olduğu anlaşılır⁷¹. Dolayısıyla ceza davası şikâyet üzerine Cumhuriyet Savcısı tarafından açılır. Ancak şikâyetin geri alınması halinde dava düşer⁷². Şikâyet hakkına sahip olanlar suçtan doğrudan zarar görenlerdir⁷³. Şikâyet hakkına sahip olan, iltibas suretiyle marka üzerindeki hakkı zarara uğrayan kişidir. Ancak, bizim de katıldığımız görüş uyarınca, korsan ve taklitçiler hakkında Cumhuriyet Savcılarının, hak sahibinin şikâyeti üzerine değil de, resen harekete geçmelerinin sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması uygulamada ortaya çıkan bir çok problemin çözülmesini sağlayacaktır⁷⁴.

Şikâyet süresi ile ilgili Sınai Mülkiyet Kanun’da bir belirleme yapılmadığından, bu hususta genel kanun olan Ceza Kanunundaki genel belirlemeye bakıp karar vermek gerekecektir. Kanunun 73. maddesi uyarınca, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olan suç hakkında yetkili kimse *altı ay* içinde şikâyette bulunmalıdır. Bu süre, şikâyet hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden başlar.

Söz konusu suçlarda yetkili mahkeme, işaretlerin kullanıldığı yer mahkemesidir. Çünkü, suç, işaretin kullanıldığı yerde işlenmiş sayılır (CMK m.12/1). Ancak, bu suçlarda madde yönünden görevli mahkeme, özel görevli Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesi olduğu ve bu mahkeme her yerde bulunmadığı için, yetkili mahkeme, suçun işlendiği yer bakımından yetkili olan Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesidir⁷⁵.

⁷⁰ ARKAN, 5833 Sayılı Kanun, s. 11.

⁷¹ ALBAYRAK, Mustafa: “Şikâyete Tabi Suçların Özellikleri ve Bu Suçlara Bağlanan Hukuki Sonuçlar”, TBB Dergisi, Sayı 77, 2008, [www.http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr](http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr), s. 282.

⁷² MERAN, s. 567.

⁷³ KOCA / ÜZÜLMEZ, s. 356.

⁷⁴ ARIKAN, Serdar, “Fikri Hakların Etkin Korunması Alanındaki Mevcut Eksiklikler Çözüm Önerileri ve Türkiye’deki Durum”, Ekonomik Suç ve Ceza Sempozyumu, Ankara 2005, s. 147.

⁷⁵ Mustafa ÖZEN, “Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar ve Yaptırımları”, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/frmmakale/2009-2/3.pdf>, s. 73.

SMK 156. madde hükmü uyarınca, bu Kanunda öngörülen davalarda görevli mahkeme, Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi ile Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesidir. Bu mahkemeler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki Asliye Hukuk Mahkemesince; Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki Asliye Ceza Mahkemesince bakılır.

Türk Patent ve Marka Kurumunun, bu Kanun hükümlerine göre aldığı bütün kararlara karşı açılacak davalarda ve Kurumun kararlarından zarar gören üçüncü kişilerin Kurum aleyhine açacakları davalarda görevli ve yetkili mahkeme, Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesidir (SMK m. 156/2).

Sınai mülkiyet hakkı sahibi tarafından, üçüncü kişiler aleyhine açılacak hukuk davalarında yetkili mahkeme, davacının yerleşim yeri veya hukuka aykırı fiilin gerçekleştiği yahut bu fiilin etkilerinin görüldüğü yer mahkemesidir (SMK m. 156/3).

Marka tecavüzü sonucu açılacak olan davalarda zamanaşımı süresi için Borçlar Kanunu'ndaki iki ve on yıllık hak düşürücü süreler (TBK m. 72/1) uygulanır⁷⁶. Dolayısıyla, failin ve fiilin öğrenilmesinden itibaren iki yıl ve herhalde zararın meydana geldiği tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra zamanaşımı geçmiş olacaktır. Marka hakkına tecavüz süregelen bir eylem ise, devam ettiği sürece zamanaşımı süresi işlemez⁷⁷. Zamanaşımı süresi tecavüzün sona ermesi ile başlayacaktır. Ancak, marka hakkına tecavüz aynı zamanda bir suç teşkil ediyorsa ve bu suç ceza kanunlarının daha uzun bir zamanaşımı öngördüğü cezayı gerektiren bir fiilden doğmuşsa, bu zamanaşımı uygulanır. Başka bir deyişle, ceza davası daha uzun bir zamanaşımına tabii ise, hukuk davası da aynı süreye tabi olacaktır (TBK m. 72/1, son cümle).

Suçun faili hususunda MarkKHK'de herhangi bir belirleme yapılmamıştı. Dolayısıyla bu suçun faili herkes olabilirdi. SMK m. 30/1 hükmünde de ise, açıkça başkasına ait olan marka hakkından söz edilmektedir. Buna göre marka hakkına sahip olmakla birlikte, tasarruf yetkisine sahip olmayan kimselerin, kendi marka hakkı üzerinde yapmış olduğu tasarruf işlemleri marka hakkı üzerinde yetkisiz tasarruf suçuna konu olmayacaktır⁷⁸.

⁷⁶ SMK m. 157/1 hükmüne göre, sınai mülkiyet hakkı veya geleneksel ürün adından doğan özel hukuka ilişkin taleplerde, 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun zamanaşımına ilişkin hükümleri uygulanır. Bkz. KAYA, s. 313.

⁷⁷ KAYA, s. 315.

⁷⁸ BAŞBÜYÜK, İsa: Marka Hakkının İhlalinden Doğan Cezai Sorumluluk, 2. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara 2018, s. 202.

Suçun maddi unsuru, tescilli bir markanın karışıklığa sebep olacak benzer bir işaret kullanmak suretiyle başka biri tarafından kullanılmasıdır⁷⁹. Haksız kullanma, tescilli olabileceği gibi çok tanınmış markalar bakımından tescilsiz de olabilir⁸⁰. Manevi unsur⁸¹ açısından baktığımızda; kural olarak kast, fiilin asıl işleniş şeklini oluşturmaktadır⁸². Dolayısıyla suç, kasten işlenmesi mümkün olan bir suçtur.

3- MARKA HAKKI İLTİBAS SURETİYLE TECAVÜZE UĞRAYAN HAK SAHİBİNİN İLERİ SÜREBİLECEĞİ TALEPLER

Marka hakkı tecavüze uğrayan hak sahibinin, ileri sürebileceği *hukuki talepler* SMK'nın 149. maddesinde sayılmıştır. Burada sayılanların dışında da delillerin tespiti konusu, 150/3 de, tecavüzün mevcut olmadığı konusundaki dava ve şartları da 154. maddede, ihtiyati tedbir talebi ve ihtiyati tedbirin niteliği 159. maddede hüküm altına alınmıştır.

A- Delillerin Tespiti

Hak sahibi, sınai mülkiyet hakkının ihlali iddiasına dayalı tazminat davası açmadan önce, delillerin tespiti ya da açılmış tazminat davasında uğramış olduğu zarar miktarının belirlenebilmesi için, sınai mülkiyet hakkının kullanılması ile ilgili belgelerin, tazminat yükümlüsü tarafından mahkemeye sunulması konusunda karar verilmesini mahkemeden talep edebilir (SMK m. 150/3).

Uygulamada bu talep, tecavüz eden kişinin delilleri karartması ihtimaline karşı haber vermeden o kişinin işyerine veya delillerin bulunduğu yere ani olarak gidilerek yapılmaktadır⁸³.

⁷⁹ Maddi unsur, Tipikliğin maddi unsurları fiilin dış dünyadaki görünüş biçimini nitelendirirler. Suçun maddi unsurları fail, mağdur, hareket, netice ve nedensellik bağıdır. KOCA / ÜZÜLMEZ, s. 101-131.

⁸⁰ CENGİZ, Dilek: Türk Hukukunda İltibas ve İktibas Suretiyle Marka Hakkına Tecavüz Suçu, İstanbul, 1995, s. 185.

⁸¹ Suçun manevi unsuru, fiilin kasten veya taksirle işlenmiş olmasıdır. Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir. Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeden gerçekleştirilmesidir. Suçun oluşumu kastın varlığına bağlıdır. Tanımda suçun manevi unsuruna ilişkin bir açıklık yok ise, bu suç ancak kasten işlenebilir. Taksirle işlenen fiillerin cezalandırılabilmesi için, kanunda bunun açıkça belirtilmiş olması gerekir. Taksirle işlenen hali kanunda suç olarak tanımlanmadıkça, failin taksirle işlediği fiilden cezalandırılabilmesi mümkün değildir. Kast kural, taksir istisnadır. Başka bir deyişle, suçlarda asıl kusurluluk şekli kast olup, taksir ise istisnai bir sorumluluk şeklidir. Ayrıntılı bilgi ve tartışmalar için bkz. KARAKEHYA, Hakan / USLUADAM, Asena Kamer, Türk Ceza Hukuku Öğretisinde Suçun Manevi Unsuru Bağlamında Suç Genel Teorisine İlişkin Görüşler, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C. 3, Y. 2015, S.2, s. 7 vd.; HAKERİ, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2012, s. 182- 242.

⁸² KOCA / ÜZÜLMEZ, s. 137; BAŞBÜYÜK, s. 213.

⁸³ KARASU / SULUK / NAL, s. 409.

Kanunun açık hükmü karşısında, marka hakkına tecavüzü ileri sürmeye yetkili olan kişi, marka hakkının ihlali iddiasına dayalı tazminat davası açmadan önce, delillerin tespiti ya da açılmış tazminat davasında uğramış olduğu zarar miktarının belirlenebilmesi için, marka hakkının kullanılması ile ilgili belgelerin, tazminat yükümlüsü tarafından mahkemeye sunulması konusunda karar verilmesini mahkemeden talep edebilir. Dolayısıyla, mülga MarkKHK zamanında 75. maddedeki⁸⁴ düzenleme nedeniyle doktrinde ileri sürülen tespit davasının eda davası açma imkanı varken ayrı olarak açılmayacağı yönündeki tartışmalar⁸⁵ da sona ermiştir. SMK ile yapılan düzenlemeden sonra artık, eda davası açılmadan tespit davası açılması durumunda bunun reddedilmemesi gereklidir.

B- Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti Davası

Bir marka ile ilgili işlem yapmayı veya girişimde bulunmayı düşünen kişi ileride bir dava ile karşılaşmamak için, fiillerinin tecavüz oluşturmadığına karar verilmesini isteyebilir⁸⁶. Buna göre, Menfaati olan herkes, Türkiye’de giriştiği veya girişeceği ticari veya sınai faaliyetin ya da bu amaçla yapmış olduğu ciddi ve fiili girişimlerin sınai mülkiyet hakkına tecavüz teşkil edip etmediği hususunda, hak sahibinden görüşlerini bildirmesini talep edebilir⁸⁷. Bu talebin tebliğinden itibaren bir ay içinde cevap verilmemesi veya verilen cevabın menfaat sahibi tarafından kabul edilmemesi hâlinde, menfaat sahibi, hak sahibine karşı fiillerinin tecavüz teşkil etmediğine karar verilmesi talebiyle dava açabilir. Bildirimin yapılmış olması, açılacak davada dava şartı olarak aranmaz. Bu dava, kendisine karşı tecavüz davası açılmış bir kişi tarafından açılmaz (SMK m.154/1). Anılan dava niteliği itibarıyla özgün bir menfi tespit davasıdır⁸⁸.

C- Marka Hakkı Tecavüze Uğrayan Hak Sahibinin Hukuk Davaları Yoluyla İleri Sürebileceği Talepler

a) Fiilin Tecavüz Olup Olmadığının Tespiti Davası

Marka hakkı sahibi, fiilin tecavüz olup olmadığının tespitini mahkemeden talep edebilir (SMK m. 149/1,a). Fiilin tecavüz olup olmadığının tespiti davası, uygulamada çoğunlukla tek başına açılmamakta, tecavüzün önlenmesi,

⁸⁴ Mülga MarkKHK m. 75 hükmüne göre, marka hakkına tecavüzü ileri sürmeye yetkili olan kişi, bu haklara tecavüz sayılabilecek olayların tespitini mahkemeden isteyebilir.

⁸⁵ Bkz. KAYA, s. 277-281.

⁸⁶ Önder EGE, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa Göre Marka Hakkına Tecavüz ve Hukuksal Korunma Yolları, Seçkin Yayınları, Ankara 2018, s. 65, 66.

⁸⁷ Madde gerekçesinde bu talebin, mahkemelerin iş yükünün azaltılması ve uyumsuzlukların yargılama olmaksızın giderilmesi için yapılabileceği belirtilmiştir. Bkz. Madde Gerekçesi, TBMM Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 1, Sıra Sayı 341.

⁸⁸ TEKİNALP, (2012), s. 476; KARAN / KILIÇ, s. 565; ARKAN, Marka II, s. 233; KAYA, s. 282. Bkz. Yargıtay 11. HD. 15.01.2004, E. 2003/12428, K. 2004/255 (KARAN / KILIÇ, s. 566).

durdurma, kaldırma ve bazen de tazminat davalarıyla beraber açılmaktadır⁸⁹.

b) Muhtemel Tecavüzün Önlenmesi Davası

Bu dava bir önleme davasıdır (SMK m. 149/1,b). Önleme davası başlama tehlikesi olan veya başlamış tecavüzün devam etmesini önlemek amacıyla açılır.

c) Tecavüz Fiillerinin Durdurulması

SMK m. 149/1,c'de düzenlenmiştir. Başlamış tecavüz eyleminin durdurulması amacıyla açılan davadır.

ç) Tecavüzün Kaldırılması ve Maddi ve Manevi Zararın Tazmini

SMK'da 149/1,ç hükmünde düzenlenen tecavüzün kaldırılması davası, tecavüzün sonuçlarının ve etkilerinin ortadan kaldırılması veya giderilmesi amacıyla açılır. Hukukumuzda giderme (ref) davasına karşılık gelir⁹⁰. Bu konu, mülga MarkKHK'nın 62/b maddesinde, tecavüzün giderilmesi ve maddi ve manevi zararın tazmin talebi şeklinde düzenlenmiştir.

Marka hakkına tecavüz sayılan fiilleri işleyen kişiler, hak sahibinin zararını tazmin etmekle yükümlüdürler (SMK m. 150/1). Hak sahibinin fiilleri işleyen kişilerden tazminat isteyebilmesi için, kendisinin bu fiiller nedeniyle *zarar* görmesi ve fiili işleyen kişilerin de *kusurlu* olması gerekir⁹¹. Hak sahibinin uğradığı zarara, fiili kayıp ve yoksun kalınan kazanç⁹² dahildir (SMK m. 151/1).

Hukuka aykırı sonucu ortadan kaldırmak için bu dava açılır⁹³. Bu dava ile tecavüzden önceki halin iadesi sağlanmaya çalışılır⁹⁴.

Bu davanın açılabilmesi için tecavüz sonucu ortaya bir takım sonuçlar çıkmış olmalıdır. Örneğin, haksız işareti taşıyan malların üretilmiş, ticaret alanına çıkarılmış, paketlenmiş olması gibi. Söz konusu bu ürünlerin ticari pazardan çekilmesinin yanı sıra imha edilmeleri de gereklidir⁹⁵. Davanın açılabilmesi için tecavüzün devam etmesi şart değildir. Önemli olan tecavüzün etkilerinin halen hissediliyor olmasıdır⁹⁶.

Tecavüzün önlenmesi, durdurulması ve giderilmesi davaları genellikle aynı dava içinde talep edilirler. Zira çoğu zaman bu talepleri birbirinden ayırmak güç ve anlamsızdır. Tecavüzün sona erdiği durumlarda dava açma hakkı

⁸⁹ KARASU / SULUK / NAL, s. 409.

⁹⁰ TEKİNALP, 2012, s. 498.

⁹¹ Kusurun gerekliliği konusunda bkz. Madde Gereçesi, TBMM Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 1, Sıra Sayı 341.

BOZER / GÖLE, s. 265; ARKAN, (Ticarî İşletme 2017), s. 329.

⁹² Yoksun kalınan kazancın talebiyle ilgili bkz. EGE, s. 84.

⁹³ KARASU / SULUK / NAL, s. 409.

⁹⁴ KARAN / KILIÇ, s. 62.

⁹⁵ TEKİNALP, 2012, s. 498.

⁹⁶ KARAN / KILIÇ, s. 62.

zamanaşımına uğrayabilir⁹⁷.

SMK'ya göre üç tür tazminat söz konusudur. Bunlar maddi, manevi tazminat ve itibar tazminatıdır. Tescilli marka sahibi, tecavüz dolayısıyla malvarlığında veya şahıs varlığında ortaya çıkan eksilmeyi bir miktar para ile gidermek ve mütecevizi caydırmak amacıyla tazminat davasını açabilir⁹⁸. Tazminat davası açılabilmesi için ortada bir zararın olması şarttır. Zarar, hak sahibinin maddi ve manevi varlıklarının tecavüzden önceki ve sonraki durumları arasındaki farktır. Maddi zarar mal varlığında eksilme şeklinde veya malvarlığının artmaması biçiminde de ortaya çıkabilir. Zararın ve tazminatın hesabında fiili zarar ve yoksun kalınan kazanç dikkate alınacaktır⁹⁹.

Tecavüz nedeniyle hak sahibinin manevi zarara uğraması da mümkündür. Manevi zarardan anlaşılması gereken, bir kimsenin haksız fiil sonucunda duyduğu acı ve ruhsal sıkıntılar gibi fiziksel ve psikolojik sarsıntılardır. Mahkeme tecavüz nedeniyle hak sahibinin duyduğu acı ve elemi ticari hayattaki güven zedelenmesini dikkate alarak manevi tazminatın miktarını genel hükümler çerçevesinde belirler. Duyulan sıkıntılar geniş yorumlanmaktadır bu nedenle tüzel kişilerde manevi tazminat isteyebilir.

İtibar tazminatında dikkate alınması gereken markanın itibarıdır. İtibarın zarar uğraması iki şekilde olabilir (SMK m. 150/2): Birincisi kötü üretim ve kullanım. İkincisi, uygun olmayan tarzda piyasaya sunmadır. İtibar tazminatı markanın zarara uğrayan itibarının onarılması amacıyla istenir¹⁰⁰.

d) Tecavüz oluşturan veya cezayı gerektiren ürünler ile bunların üretiminde münhasıran kullanılan cihaz, makine gibi araçlara, tecavüze konu ürünler dışındaki diğer ürünlerin üretimini engellemeyecek şekilde el konulması (SMK m. 149/1,d) hukuk davaları yoluyla istenebilir.

e) Yukarıdaki (d) bendi uyarınca el konulan ürün, cihaz ve makineler üzerinde kendisine mülkiyet hakkının tanınması (SMK m. 149/1,e) talep edilebilir. Bu talebin kabulü durumunda, söz konusu ürün, cihaz ve makinelerin değeri, tazminat miktarından düşülür. Bu değer kabul edilen tazminat miktarını aşması hâlinde, aşan kısım hak sahibince karşı tarafa ödenir (SMK m. 149/2).

f) Tecavüzün devamını önlemek üzere tedbirlerin alınması, özellikle masraflar tecavüz edene ait olmak üzere (d) bendine göre elkonulan ürünler ile cihaz ve makine gibi araçların şekillerinin değiştirilmesi, üzerlerindeki markaların silinmesi veya sınai mülkiyet haklarına tecavüzün önlenmesi için kaçınılmaz ise imhası istenebilir (SMK m. 149/1, f).

⁹⁷ KARAN / KILIÇ, s. 62, 63.

⁹⁸ KARAN / KILIÇ, s. 62; TEKİNALP, 2012, s. 499-501.

⁹⁹ KARASU / SULUK / NAL, s. 410; TEKİNALP, 2012, s. 500, 501; Serdar ARIKAN, (Tecavüz Davaları), s. 478.

¹⁰⁰ Bkz. TEKİNALP, 2012, s. 505-508.

g) Haklı bir sebebin veya menfaatinin bulunması hâlinde, masrafları karşı tarafa ait olmak üzere kesinleşmiş kararın günlük gazete veya benzeri vasıtalarla tamamen veya özet olarak ilan edilmesi veya ilgililere tebliğ edilmesi talep edilebilir (SMK m. 149/1, g). Belirtilen bu talebin kabulü durumunda ilanın şekli ve kapsamı kararda tespit edilir. İlan hakkı, kararın kesinleşmesinden sonra üç ay içinde talep edilmezse düşer (SMK m. 149/3).

D- Cezai Hükümler Bakımından

Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamındaki sınai haklardan uygulaması en çok olanı markalardır¹⁰¹. Uygulamada bu kadar çok karşılaşılan marka hakkın hukuki bakımdan olduğu kadar cezai anlamda da korunmaktadır. Marka hakkına tecavüze ilişkin cezai hükümler, SMK'nın 30. maddesinde 1.,2. ve 3. fıkralarında hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, (1) Başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas (karıştırılma ihtimali)¹⁰² suretiyle tecavüz ederek mal üreten veya hizmet sunan, satışa arz eden veya satan, ithal ya da ihraç eden, ticari amaçla satın alan, bulunduran, nakleden veya depolayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Marka koruması olduğunu belirten işareti mal veya ambalaj üzerinden yetkisi olmadan kaldıran kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Yetkisi olmadığı hâlde başkasına ait marka hakkı üzerinde devretmek, lisans veya rehin vermek suretiyle tasarrufta bulunan kişi iki yıldan dört yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Bu maddede yer alan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde yukarıdaki cezalardan uygun olanlarının verilmesinin yanı sıra ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur (SMK m. 30/4). Örnek olarak belirli bir süre ticari faaliyetten yasaklanma şeklinde bir güvenlik tedbirine hükmedilebilir¹⁰³.

¹⁰¹ GÜNEŞ, İlhami, Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Uygulamalı Marka Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, (GÜNEŞ 2018), s. 483.

¹⁰² Bkz. madde gerekçesi, TBMM Yasama Dönemi 26, Yasama Yılı 1, Sıra Sayı 341. Buna göre, 30. maddenin gerekçesinde, maddenin ilk fıkrasındaki *iltibas* kavramı ile *karıştırılma ihtimalinin* kast edildiği belirtilmektedir.

¹⁰³ BOZER / GÖLE, s. 267.

SONUÇ

İltibas suretiyle marka hakkına tecavüzde kişi mal ve hizmeti piyasaya sürenlerin birbirinden farklı olmadığı, başka bir ifadeyle iki markanın aynı işletmenin ürünü olduğu şeklinde bir yanılgıya kapılmaktadır.

Bu bağlamda önemli olan, karşılaştırma yaparken iki marka ile ilgili esaslı noktaların dikkate alınması ve her iki markadaki benzerliğin ilgili kişiyi yanıltmak amacıyla oluşturulup oluşturulmadığının tarafsız bir biçimde belirlenmesidir. Bu durumda, iki marka arasında halk tarafından ilişkilendirilme ihtimalinin bulunması bile yeterli sayılmıştır. Halk tarafından karıştırılma ihtimalinde bakılacak ölçü ise, işin uzmanı değil, normal, orta zekalı, makul bir tüketicinin olduğu göz önünde tutulmalıdır. Ayrıca, bir marka bakımından iltibas olup olmadığı araştırılırken, markanın tüm özellikleri dikkate alınmalıdır. İki marka arasında kurulan her türlü ilgi markalar arasında karıştırılma ihtimaline sebep olabilecektir.

Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca, başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas nedeniyle tecavüz eden kişiye verilecek olan ceza; bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezasıdır. İltibas, karıştırılma ihtimali, iki marka arasında önceki tescilli marka zararına o markada bulunan herhangi bir işaretin kullanılmasının toplumda yanılgı oluşturması ihtimalidir. İltibas suretiyle işlenen markaya tecavüz suçunda, marka sahibinin markası üzerinde tasarruf edebileceği hakları zarar görecektir. Bu da ticaret hayatı açısından ciddi anlamda bir risktir. Bu suç, kovuşturulması şikâyete bağlı bir suç olduğu için, fiilin ve failin kim olduğunun bilindiği veya öğrenildiği günden itibaren altı ay içerisinde suçun işlendiği yer bakımından yetkili ve görevli olan Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesine başvurulmalıdır.

Dolayısıyla, iltibas nedeniyle markaya tecavüz suçunda korunan amaç, tescilli marka ile aynı veya benzer olan mal ve/veya hizmetlerdeki kullanılan işaretlerin halk üzerinde yanılgı oluşturması ihtimali karşısında, tüketicinin mal varlığına ve marka hakkı sahibinin malvarlığına yönelik bir zarar doğmadan bunun önüne geçebilmektir.

SMK m. 30/5 uyarınca, birinci fıkrada tanımlanan suçlardan dolayı cezaya hükmedebilmek için, markanın Türkiye'de tescilli olması şarttır. Ancak Paris Konvansiyonu anlamında tanınmış markanın Türkiye'de tescilli olması gerekmediğinden, tescilsiz markayı haksız olarak kullanan kişinin ceza alması söz konusu olamayacaktır.

SMK'nın 7. maddesine baktığımızda ise ikinci fıkrada, marka tescilinden doğan hakların münhasıran marka sahibine ait olduğunu ve marka sahibinin, izinsiz olarak yapılması hâlinde, belirtilen fiillerin önlenmesini talep etme hakkına sahip olduğunu görmekteyiz. Dolayısıyla, 7. maddede yer alan hallerin ihlal edilmesi ile marka hakkına tecavüz gerçekleşmiş olur.

Tescilli bir markayla arasında çok az benzerlik olan başka bir markanın kullanılması, alıcıların bu markaları taşıyan malları menşei itibariyle karıştırmalarına neden olmayabilir. Ancak, kullanılan bu markanın tescilli markayı akla getirmesi ve onun piyasadaki konumuna, orijinalliğine zarar vermesi, tescilli markaya bağlanan 'goodwill'in yeni markaya aktarılması suretiyle tescilli markanın imajına zarar verebilir.

Korsan ve taklitçiler hakkında Cumhuriyet Savcılarının, hak sahibinin şikayeti üzerine değil de, resen harekete geçmelerinin sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması uygulamada ortaya çıkan bir çok problemin çözülmesini sağlayacaktır. Böylece korsan ve taklitçilerle daha etkin bir şekilde mücadele etmek mümkün olabilecektir.

Sınai Mülkiyet Kanunu'na göre, Tecavüz fiilini oluşturan hareketlerin mutlaka ticari amaçla yapılmış olması gereklidir (SMK m. 29/1,c). Sonuçta, ticari amaçla yapılmayan ancak, marka hakkı sahiplerinin haklarını açıkça ihlal eden fiiller cezazsız kalmaktadır. Bu bağlamda, ticari amaçla yapılan faaliyetlerin sınırını amaca uygun olarak tanımlamak gereklidir.

KAYNAKÇA

I- Genel Eserler ve Makaleler

Ali BOZER, Celal GÖLE, Ticari İşletme Hukuku, BTHAE Yayınları, 4. Bası, Ankara, 2017.

Arslan KAYA, Marka Hukuku, İstanbul, 2006.

Cahit SULUK, Rauf KARASU, Temel NAL: Fikri Mülkiyet Hukuku, Ankara, 2017.

Christopher STOTHERS, Parallel Trade in Europe Intellectual Property, Competition and Regulatory Law, Oxford, 2007.

David KITCHIN, LLEWELYN David, MELLOR James, MEADE Richard, MOODY-STUART Thomas, D. KEELING, JACOB Robin, Kerly's Law of Trade Marks and Trade Names, 14th ed, London, 2005.

Dilek CENGİZ, Türk Hukukunda İltibas ve İktibas Suretiyle Marka Hakkına Tecavüz Suçu, İstanbul, 1995.

Doğan SOYASLAN, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, Ankara, 2014.

Erdal NOYAN, Marka Hukuku, Ankara, 2009.

Esin ÇAMLIBEL TAYLAN: Marka Hakkının Kullanımıyla Paralel İthalatın Önlenmesi, Ankara, 2001.

Fatih BİRTEK, ‘Marka ve Üretim Korsanlığı Suçu (Markanın İzinsiz Kullanılması) (556 Sayılı KHK 61/A,I)’, İpek Yolu Canlanıyor: Türk-Çin Hukuk Zirvesi, 12-14 Haziran 2012, İstanbul.

Hakan HAKERİ, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2012.

Hakan KARAKEHYA, Asena Kamer USLUADAM, Türk Ceza Hukuku Öğretisinde Suçun Manevi Unsuru Bağlamında Suç Genel Teorisine İlişkin Görüşler, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C. 3, Y. 2015, S.2, s. 1-24.

Hamdi YASAMAN, (ALTAY, Sıtkı Anlam/ AYOĞLU, Tolga/ YUSUFOĞLU, Fülürya/ YÜKSEL, Sinan), Marka Hukuku 556 sayılı KHK Şerhi, Cilt I, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2004.

Hamdi YASAMAN, Marka Hukuku İle İlgili Makaleler - Hukuki Mütalaalar - Bilirkişi Raporları IV, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.

Hanife DİRİKKAN: Tanınmış Markanın Korunması, Ankara, 2003

Haydar ARSEVEN, Nazari ve Tatbiki Alamenti Farika Hukuku, İstanbul, 1951.

Hayrettin ÇAĞLAR, Marka Hukuku Temel Esaslar, Ankara, 2013.

Hayrettin ÇAĞLAR, Burçak YILDIZ, Dilek İMİROĞLU, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa Göre Marka Vekilliği Sınavına Hazırlık, Adalet Yayınları, Ankara, Ekim 2017.

İlhami GÜNEŞ, Uygulamada Fikri Mülkiyet Hakları ve Haksız Rekabet Davaları, Seçkin Yayınları, Ankara, 2009.

İlhami GÜNEŞ, Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Uygulamalı Marka Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, (GÜNEŞ, 2018).

İrfan DÖNMEZ, En Son İctihatlarla, Açıklamalı Markalar ve Haksız Rekabet Davaları, Ankara, 1987.

İsa BAŞBÜYÜK, Marka Hakkının İhlalinden Doğan Cezai Sorumluluk, 2. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, 2018.

İzzet ÖZGENÇ, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2013.

Jeremy PHILLIPS, Trade Mark Law, Oxford University Press, 2003.

Mahmut KOCA, İlhan ÜZÜLMEZ, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2014.

Margaret CHON: “Trademark Goodwill As A Public Good: Brands And Innovations Incorporate Social Responsibility “, 21st Annual Business Law Fall Forum Innovating Corporate Social Responsibility: From The Local To The Global, Lewis & Clark Law Review, 2017, Vol. 21:2, s. 283.

Mustafa ALBAYRAK, Şikayete Tabi Suçların Özellikleri ve Bu Suçlara Bağlanan Hukuki Sonuçlar, TBB Dergisi, Sayı 77, 2008, [www.http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr](http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr). (Erişim, 03.04.2018).

Mustafa ÖZEN, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, (Ceza Genel).

Mustafa ÖZEN, Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar ve Yaptırımları, <http://www.ankarabarosus.org.tr/siteler/ankarabarosus/frmmakale/2009-2/3.pdf/>, (Erişim, 03.04.2018).

Necati MERAN, Marka Hakları ve Korunması, 4. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2015.

Nuri YİĞİT, Genel Tehlike Yaratan Suçlar, www.ceza-bb.adalet.gov.tr.

Nuşin AYİTER, “İhtira Hukuku”, AÜHF Yayınları, Ankara, 1968.

Önder EGE, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa Göre Marka Hakkına Tecavüz ve Hukuksal Korunma Yolları, Seçkin Yayınları, Ankara, 2018.

Rıza AYHAN, Hayrettin ÇAĞLAR, Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar, 10. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.

Sabih ARKAN, “5833 Sayılı Kanun ile 556 Sayılı KHK’da yapılan Değişiklikler”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Mart 2009, C. XXV, Sayı 1, (Arkan, 2009).

Sabih ARKAN, Marka Hukuku C.I, Ankara, 1997, (Marka I).

Sabih ARKAN, Ticarî İşletme Hukuku, 15. Baskı, Ankara, 2011, (Ticarî İşletme 2011).

Sabih ARKAN, Ticarî İşletme Hukuku, 23. basıdan Tıpkı Basım, Ankara, 2008, (Ticarî İşletme 2017).

Sabih ARKAN, İşaret ile Marka Arasında Bağlantı İhtimali ve İltibas Tehlikesi, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 1999, C.XX, S.2, (İltibas).

Serap KESKİN, Fikri (Düşünsel) Mülkiyet Haklarında Patent ve Markanın Ceza Normları ile Korunması, Ankara, 2003.

Serdar ARIKAN, “Fikri Hakların Etkin Korunması Alanındaki Mevcut Eksiklikler Çözüm Önerileri ve Türkiye’deki Durum”, Ekonomik Suç ve Ceza Sempozyumu, Ankara, 2005, s. 142-171.

Serdar ARIKAN, “Tecavüz Davaları ve Talepler”, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, (Editör Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK), BTHAE Yayınları, Ankara, 2017, (Tecavüz Davaları).

Timur DEMİRBAŞ, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2014.

Ülgen ASLAN DÜZGÜN, Marka Hakkının Tükenmesi ve Paralel İthalat, Yetkin Yayınları, Ankara, 2010.

Ünal TEKİNALP, Fikrî Mülkiyet Hukuku, 4. Bası, İstanbul, 2005, (Fikrî Mülkiyet 2005).

Ünal TEKİNALP, Fikri Mülkiyet Hukuku, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş Beşinci Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012, (2012).

Veli Özer ÖZBEK, Mehmet Nihat KANBUR, Koray DOĞAN, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2013.

Zeki HAFIZOĞLULLARI, Muharrem ÖZEN, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara, 2016.

Zeynep BAHADIR, Markaların Hükümsüzlüğü ve İptali, Turhan Kitapevi, Ankara, 2018.

BGH, GRUR 1996-3, s. 198 vd., Sabel v Puma kararı, [1997] ECR. I-6191; [1998] RPC.

II- Yargıtay Kararları

Yargıtay Kararları, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)'nden alınmıştır. Yargıtay Karar künyesi ile sorgulama yapılarak ilgili kararlara ulaşılabilir.

Yargıtay 7. CD., 02.07.2013, ve 2013/8680 E., 2013/17298 K.

Yargıtay 19. CD., 05.11.2014, ve 2013/5869 E., 2014/20711 K.

Yargıtay 7. CD., 02.07.2014 tarih ve 2013/7927 E., 2014/14734 K.

Yargıtay 19. CD., E. 2016/5917, K. 2017/3660.

Yargıtay 19. CD., E. 2016/5892, K. 2017/3662.

Yargıtay 19. CD., E. 2016/3296, K. 2017/3663.

III- İnternet Kaynakları

<http://www.tdk.gov.tr>, (Erişim, 23.01.2017).

KISALTMALAR

Bkz.	: Bakınız
BATİDER	: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Dergisi
BTHAE	: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü
BGH	: Bundesgerichtshof
C	: Cilt
CD.	: Ceza Dairesi
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
dn.	: Dipnot
ECR	: (European Court Report) Avrupa Birliği Mahkemesi Raporu (Bildirisi), Avrupa Birliği Kararlar Dergisi
GRUR	: Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht
K.	: Karar
m.	: madde
MarkKHK	: 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
MarkKHKyön	: Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Hakkında Yönetmelik
OJ	: Official Journal
Prgf	: paragraf
RPC	: Report of Patent Cases
S.	: Sayı
SMK	: Sınai Mülkiyet Kanunu
s.	: sayfa
v.	: versus
vd.	: ve diğerleri
Yarg	: Yargıtay
Y.	: Yıl